

Emmeloord, 2 september 2025.

Onderwerp

Principe afspraken overdracht provinciale weggedeelten

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Op basis van de beschreven analyses en voorgestelde hoofdprincipes in de toelichtende memo:

1. Vier provinciale weggedeelten te selecteren die in aanmerking komen voor overdracht naar de gemeente Noordoostpolder.
2. Gegeven de huidige voorliggende principe afspraken, te beginnen met het overnemen van de Espelerweg langs Emmelhage.
3. Af te zien van het overnemen van de andere drie weggedeelten (in Creil, Rutten en Nagele), vanwege financiële overwegingen.

Doelstelling

Zorgen voor een meer passende verkeersstructuur binnen de bebouwde kom.

Inleiding

Sinds 2011 vinden gesprekken plaats tussen Gemeente Noordoostpolder en Provincie Flevoland over de mogelijke overdracht van enkele weggedeelten. Deze gesprekken zijn aanvankelijk gestart vanuit de geplande ontwikkeling van de wijk Emmelhage in Emmeloord en de wens om een deel van de Espelerweg over te nemen. Dit is, conform het Mobiliteitsplan 2030, aangevuld met de wens voor enkele weggedeelten gelegen binnen de kom van een aantal dorpen. In bijgaande memo (bijlage 1) zijn de afwegingen voor welke weggedeelten hiervoor wel of niet in aanmerking komen en onder welke hoofdvoorwaarden, nader beschreven.

Beleidsreferentie

- Mobiliteitsvisie 2050
- Mobiliteitsplan 2030
- Programmabegroting 2025-2028

Argumenten

1.1 We willen voor deze wegen gelegen in de dorpskernen meer recht doen aan de gewenste functie en daarmee inrichting en gebruik.

Er zijn een aantal kernen in onze gemeente waar een provinciale hoofdweg doorheen loopt. Conform het Mobiliteitsplan 2030 zou de verblijfsfunctie hier, gelet op de verschillende vormen van gemotoriseerd- en langzaam verkeer die hier in een verblijfsgebied gezamenlijk van de weg gebruik maken, dominant(er) moeten zijn. Hier zijn verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en leefbaarheid mee gebaat. Een functie, inrichting en gebruik van een GOW30 (gebiedsontsluitingsweg) type weg is voor een aantal dorpen meer passend. En voor de Espelerweg langs Emmelhage is dat een GOW50 type weg. Vanwege de doorlopende ontwikkeling van Emmelhage is al langer de gemeentelijke wens om dit weggedeelte over te nemen en terug te brengen naar 50 km/u.

Als de gemeente eigenaar wordt van deze weggedeelten kan de inrichting ervan ook zelfstandig aangepast worden naar gewenste gemeentelijke eisen en inzichten.

1.2 Voor een viertal weggedeelten kunnen we nu concrete overdrachtsafspraken maken met de Provincie Flevoland.

Er is, gegeven het toegelichte bij 1.1, gezamenlijk met de provincie onderzocht welke weggedeelten wel/niet in aanmerking kunnen komen voor een overdracht naar de gemeente. Deze analyse is in bijgaande (gezamenlijk opgestelde) memo beschreven. Daaruit komen een viertal weggedeelten die daadwerkelijk in aanmerking komen:

- De Espelerweg langs Emmelhage
- De Galamalaan binnen Creil
- De Venelaan binnen Rutten
- De Ploegstraat/Akkerstraat binnen Nagele

Voor de Baan in Ens is geconcludeerd dat een overdracht naar de gemeente op zich logisch en gewenst is, maar dat gegeven het huidige (hoge) gebruik op deze provinciale hoofdverbinding dit nu nog niet aan de orde is. Daarvoor is eerst een ontlastende verkeersstructuur, zoals een rondweg, benodigd die de intensiteiten op de Baan verlagen tot een niveau die passend zijn bij een GOW30 km/u weg.

Een ontlasting van de verkeersintensiteiten is dus eerst vereist. Ook voor Marknesse is er, conform het Mobiliteitsplan 2030, de (lang bestaande) wens voor een ontlasting van de verkeersdruk in het centrum. Een (provinciale) verkeersstructuur om het dorp heen is daar wellicht een goede oplossing voor. De huidige weg door Marknesse is reeds een gemeentelijke weg, dus van een overdrachtdossier is hier geen sprake. Wel gaat de weg over de Marknessersluis die in eigendom is bij de provincie. Aldaar is de wens om de verkeersveiligheid ter plekke voor langzaam verkeer te verbeteren. Daarover zijn we reeds met de provincie in gesprek aangezien onderhoud aan de sluis in de planning voor 2027/2028 zit.

Met de provincie is nu afgesproken dat, los van de mogelijke overdracht van de vier genoemde weggedeelten, er gezamenlijk een nieuwe studie zal worden gestart naar de mogelijkheden van een passendere verkeersstructuur bij Ens en Marknesse.

2.1 Voor de overname van wegen van een andere wegbeheerder zijn onderlinge inhoudelijke, procesmatige en financiële afspraken nodig.

In de bijgaande memo zijn de te maken hoofdafspraken om te komen tot overdracht beschreven. Dit gaat over zaken als indicatief tracégedeelte, aanwezig en vereiste onderhoudstoestand bij overdracht en gekoppelde (financiële) afspraken hieromtrent. Er wordt o.a. afgesproken dat de over te dragen weg in een goede onderhoudsstaat moet zijn. Als dit niet het geval is dan voert ofwel de provincie nog groot onderhoud uit (voor de overdracht) ofwel krijgt de gemeente hier financiële middelen als afkoop voor mee. Als u en Provinciale Staten instemmen met de hoofdafspraken dan kan daarna een gedetailleerder overdrachtdossier worden opgebouwd, met daarin alle inhoudelijke en financiële detailafspraken, en een logische overdrachtdatum worden afgesproken. Te beginnen met (alleen) een dossier voor de Espelerweg.

2.2 Overname van alle weggedeelten leidt tot aanzienlijke extra structurele onderhoudslasten die niet gecompenseerd worden (door provincie of Rijk).

Het reguliere (dagelijkse) onderhoud zoals strooien, vegen, snoeien en schoonhouden van aanwezig wegmeubilair alsmede zakelijke lasten en het sparen voor groot onderhoud, vallen vanaf het juridische overdrachtmoment bij de gemeente. Dit leidt tot aanzienlijke extra financiële lasten. Dit wordt ingeschat op ordergrootte € 260.000 (structureel jaarlijks, prijspeil 2025) voor de vier weggedeelten gezamenlijk (waarvan circa de helft door de Espelerweg). Dit geldt na overdracht van alle weggedeelten, welke in de praktijk gefaseerd in de komende jaren zal plaatsvinden.

Wij vinden deze structurele lasten erg fors en veel meer dan verwacht. De Provincie bespaart deze onderhoudslasten vanaf het moment van overdracht naar de gemeente. De Provincie is echter, ondanks ons verzoek hiertoe, niet bereid om voor deze onderhoudslasten een compensatie aan de gemeente te willen meegeven. Zij wil alleen afspraken maken over de onderhoudsstaat (zie 2.1) van de over te dragen weg maar niet over een vorm van afkoop van de reguliere onderhoudslasten.

De gemeente krijgt voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte haar middelen via de algemene uitkering. Wanneer de gemeente het besluit neemt wegen van een andere overheid over te nemen, zijn alle daaraan gelieerde lasten ook voor de gemeente. Echter, daar staat daar geen hogere algemene uitkering tegenover.

2.3 Een beperktere overdracht van wegen is een denkbaar en goedkoper scenario en remt niet de ontwikkeling van Emmelhage Fase 4

Gegeven het beschreven bij 2.2 over de financiële beheer- en onderhoudslasten is een prioritering binnen de vier potentiële over te nemen weggedeelten op zijn plaats.

Binnen de vier voorgestelde over te nemen weggedeelten heeft de Espelerweg (tussen de Hannie Schaftweg en de Banterweg) de hoogste prioriteit. Dit in relatie tot de gewenste doorontwikkeling van Emmelhage en gerelateerde gewenste en benodigde aanpassingen aan de Espelerweg. Hier staat ook tijdsdruk op, omdat de provincie Flevoland eerst een principe akkoord wil op de overdracht van de Espelerweg als voorwaarde, voordat zij positief willen adviseren op de doorontwikkeling van Emmelhage fase 4.

3.1 De andere drie weggedeelten hebben een iets lagere prioriteit

Voor de andere drie weggedeelten in de dorpen is de noodzaak en tijdsdruk iets lager. Het (nadere besluit tot) overnemen van deze weggedeelten kan daarmee in de tijd naar achteren worden doorgeschoven. In de tussentijd kunnen nadere gesprekken met de provincie worden gevoerd met de inzet om gunstigere financiële afspraken te maken over compensatie van de hoge voorziene beheer- en onderhoudslasten. Wanneer deze mogelijkheid zich voordoet zullen we de vervolgstap naar overname van deze drie weggedeelten aan u voorleggen.

Kantttekeningen

2.1 & 3.1 Herinrichtingswensen van deze weggedeelten komen voor rekening van de gemeente.

Om de over te nemen weggedeelten een geschiktere vormgeving passend bij een GOW30/50 te geven, is budget nodig. Dit is in de (mobiliteitsplan) begroting niet opgenomen. Alleen binnen de grondexploitatie (grex) Emmelhage fase 4 is voor de gewenste aanpassingen Espelerweg deels budget opgenomen (€ 990.000) in een nog aan de raad aan te bieden grondexploitatie. Dit gaat om de aanleg van een rotonde op de Espelerweg nabij fase 4. Deze grondexploitatie wordt eind dit jaar aan uw Raad voorgelegd ter besluitvorming.

Als (aanvullende) plannen voor een herinrichting van een weggedeelte gemaakt zijn, zal aanvullend budget hiervoor aan uw Raad gevraagd moeten worden. Deze plannen dienen nog opgesteld te worden.

3.2 We kunnen hiermee geen volledige invulling geven aan de gestelde doelen uit het mobiliteitsplan.

Door het maken van een prioritering in de over te nemen weggedeelten, en vooralsnog alleen de Espelerweg over te willen nemen, kunnen we minder (snel) bijdragen aan de gestelde mobiliteitsplandoelen dan gewenst. Een noodzakelijke financiële afweging heeft helaas deze consequentie. Door mogelijk toekomstige gunstigere/billijkere afspraken kunnen alsnog meer wegen in de genoemde dorpen in gemeentelijk beheer komen.

3.3. Er is geen garantie op gunstigere financiële afspraken.

Inzet van het college blijft om redelijke en billijke afspraken met de provincie te maken over een compensatie voor de beheer- en onderhoudslasten bij het overnemen van (de resterende) weggedeelten. Of en wanneer dit succesvol zal zijn, is niet te schatten.

Financiën

In de Perspectiefnota 2026-2029 is een PM post opgenomen voor de verwachte extra onderhoudslasten na overdracht van provinciale weggedeelten. Dat betekent dat er aankondiging gedaan is van het doel en dat hiervoor nog geen budget opgenomen is. De verwachte planning is dat de Espelerweg medio 2027 wordt overgedragen en vanaf dat moment circa € 130.000 op jaarbasis aan beheer- en onderhoudslasten vergen. Dit zal t.z.t. in de begrotingscyclus worden opgenomen. De lasten en dekking zullen in een begrotingswijziging of in de perspectiefnota 2027 – 2030 opgenomen worden. Of en wanneer de andere drie weggedeelten daar in een later jaartal bijkomen is ter nadere afweging en besluitvorming.

Planning/uitvoering

Na instemming met dit voorstel worden de principe afspraken over de overdracht van (een deel van) de Espelerweg met de provincie (per brief) wederzijds vastgelegd. Daarna kan gestart worden om concrete overdrachtdossiers en een bestuursovereenkomst te maken (zie memo). Parallel daaraan worden nadere gesprekken gevoerd over financiële afspraken rondom de andere drie weggedeelten.

Voor de op te starten onderzoeken naar een passendere verkeersstructuur bij Ens en Marknesse moet nog, samen met de Provincie, een nadere planning worden opgesteld. De intentie van beide partijen is om dit spoedig aan te vangen.

Bijlagen

- Toelichtende memo

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : R. van Amersfoort
Steller : R.J. van den Hof; r.vandenhof@noordoostpolder.nl

gelet op artikel 189 gemeentewet;

1. Vier provinciale weggedeelten te selecteren die in aanmerking komen voor overdracht naar de gemeente Noordoostpolder.
2. Gegeven de huidige voorliggende principe afspraken, te beginnen met het overnemen van de Espelerweg langs Emmelhage.
3. Af te zien van het overnemen van de andere drie weggedeelten (in Creil, Rutten en Nagele), vanwege financiële overwegingen.

De griffier, de voorzitter,